

Förmåga	Centralt innehåll	Uppgift	Elevezempel A	Kunskapskrav
Analysera samhällsstrukturer med hjälp av samhällsvetenskapliga begrepp och modeller.	Politiska val och partier i Sverige. Riksdagen och regeringen och deras olika uppdrag. Politiska skiljelinjer i aktuella politiska frågor som har betydelse för eleven.	Läs noga och sätt ett kryss vid rätt alternativ! a. Sverige är en parlamentarisk demokrati. Folket representeras av... ☐ riksdagen ☐ regeringen b. De utser vilka som ska få bilda ... ☐ riksdagen ☐ regeringen c. Den högsta beslutande församlingen i Sverige är... ☐ riksdagen ☐ regeringen d. En av de viktigaste uppgifterna är att stifta lagar. Det görs av... ☐ riksdagen ☐ regeringen e. Talmannen leder arbetet i... ☐ riksdagen ☐ regeringen f. De flesta förslag på nya lagar kommer från... Förslagen kallas propositioner. ☐ riksdagen ☐ regeringen g. En motion är ett lagförslag från en eller flera ledamöter i... ☐ riksdagen ☐ regeringen h. Sveriges statsminister leder arbetet i... ☐ riksdagen ☐ regeringen i. Uppgiften att ge förslag på nya lagar är i huvudsak... ☐ riksdagen ☐ regeringen j. De som skall se till att alla beslut genomförs är... ☐ riksdagen ☐ regeringen	<i>E-nivå</i> <i>2-5 rätt</i> <i>C-nivå</i> <i>6-8 rätt</i> <i>A-nivå</i> <i>9-10 rätt</i>	E-Nivå Eleven undersöker hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då enkla samband inom och mellan olika samhällsstrukturer. C-nivå Eleven undersöker hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då förhållandevis komplexa samband inom och mellan olika samhällsstrukturer. A-Nivå Eleven undersöker hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då komplexa samband inom och mellan olika samhällsstrukturer..

Förmåga	Centralt innehåll	Uppgift	Eleve exempel B	Kunskapskrav
Reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetsätt och beslutsprocesser.	Sveriges politiska system med europeiska unionen, riksdag, regering, landsting och kommuner. Var olika beslut fattas och hur de påverkar individer, grupper och samhället i stort. Sveriges Grundlag.	I Sverige har vi haft två folkomröstningar de senaste 20 åren. Vilka fördelar och vilka nackdelar kan det finnas med att ha en folkomröstning? Resonera och argumentera!	<i>E-nivå</i> <i>”En fördel med en folkomröstning skulle vara att verkligen alla får säga till om vad dem tycker. Det skulle nog också ta mer tid att få fram ett beslut genom en folkomröstning.”</i> <i>C-nivå</i> <i>”Man får ett majoritets beslut, alltså blir majoriteten glada förbeslutet vilket är positivt. Däremot är en nackdel att folket inte är lika väl utbildade som framröstade personer som är mycket mer insatta i ämnet och försöker fatta kloka beslut. Folket däremot röstar istället på den som låter bäst men kanske egentligen inte på det smartaste beslutet om man tänker på konsekvenserna ett beslut kan medföra.”</i> <i>A-nivå</i> <i>”Fördelar: Hela samhället får vara med och påverka. Trots att man gjort det genom att rösta i val så kan det finnas olika åsikter inom partierna, vilket gör att de var och en inte kan ha ett tydligt ställningstagande. i en folkomröstning ser man då tydligare vad samhället tycker. Folk som vill men inte ofta vågar göra sin rösthörd kan göra det nu.</i> <i>Nackdelar: jag tror inte att alla människor sätter sig in i frågan och verkligen resonerar kring ämnet. Ibland kan politiker vara mer pålästa än någon som inte arbetar inom ärendet. Dessutom har vi valt att ha en riksdag som tar besluten åt oss (med hjälp av riksväl, förstås), så en del människor kan tycka att det känns onödigt att lägga frågan på dem.”</i>	E Eleven har grundläggande kunskaper om demokratiska värden och processer och visar det genom att föra enkla resonemang om demokratiska rättigheter och skyldigheter samt om för- och nackdelar med olika former för gemensamt beslutsfattande. C-nivå Eleven har goda kunskaper om demokratiska värden och processer och visar det genom att föra utvecklade resonemang om demokratiska rättigheter och skyldigheter samt om för- och nackdelar med olika former för gemensamt beslutsfattande. A-Nivå Eleven har mycket goda kunskaper om demokratiska värden och processer och visar det genom att föra välutvecklade och nyanserade resonemang om demokratiska rättigheter och skyldigheter samt om för- och nackdelar med olika former för gemensamt beslutsfattande.

Förmåga	Centralt innehåll	Uppgift	Eleve exempel C	Kunskapskrav
Uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta värderingar och perspektiv	Aktuella samhällsfrågor.	Idag kostar bensinen ungefär 15 kr/liter. Vad skulle kunna hända med ekonomin om bensinpriset skulle stiga till det dubbla, alltså 30 kr/liter? Resonera kring hur det kan påverka enskilda individer och samhället som helhet!	<i>E-nivå</i> <i>”Det hade ju sparat in på miljön för man inte hade kört likamycket, mindre koldioxidutsläpp. Men vi här hade inte klarat oss med det för här måste man i princip ha bil, vi har inte näratill någon affär eller jobbet, tja det hade kanske funkade i en stad som stockholm för där finns det tunnelbanor och kollektiv trafik som i princip går överallt, här har vi knappt bussar. Så då hade man fått söka till jobb som ligger mer i närheten men då i sin tur kanske man får sämre lön eller något. Här klarar vi oss knappt utan bil och bensinpriset är redan högt.”</i> <i>C-nivå</i> <i>”Individerna skulle välja att cykla, gå eller åka kommunalt. Man skulle nog försöka undvika att köra bil lika mycket, eftersom det blir dyrare. Det skulle inte bli lika mycket trafik på vägarna, och miljön skulle bli bättre (långsiktigt). Företagen som säljer bilar skulle inte få in lika mycket pengar, och då blir det mindre skatt till staten. De kommunala fordonen skulle bli fulla eftersom flerväljer att åka kommunalt, och då kanske man måste sätta in fler.”</i> <i>A-nivå</i> <i>”Enskilda individer: Efterfrågan skulle minska. Fler skulle cykla eller åka buss. Man skulle inte köra lika mycket bil helt enkelt. Några skulle satsa pengarna på andra fordon som tåg t.ex. Andra skulle strunta i att handla någon extra gång. De skulle försöka göra alla ärenden medan de gör annat viktigt som kräver bil. Samhället: Bensinbolagen skulle få lägre inkomster. Deras ekonomi skulle gå sämre. De betalar då mindre skatt till staten och samhällsservicen skulle inte öka. Däremot om individerna skulle välja andra fordon som t.ex. buss och tåg så skulle de företagen få in fler inkomster. De skulle få betala mer skatt och samhällsservicen kan räddas. Men just bensinförlagen skulle gå back. Just deras ekonomi försämras rejält.”</i>	<i>E-nivå</i> Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med enkla resonemang och till viss del underbyggda argument och kan då i viss utsträckning värla mellan olika perspektiv. <i>C-nivå</i> Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med utvecklade resonemang och relativt väl underbyggda argument och kan då i förhållandevis stor utsträckning värla mellan olika perspektiv. <i>A-nivå</i> Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med väl utvecklade resonemang och väl underbyggda argument och kan då i stor utsträckning värla mellan olika perspektiv.

Förmåga	Centralt innehåll	Uppgift	Eleve exempel D	Kunskapskrav
Uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv.	Möjligheter och risker förknippade med internet och kommunikation via elektroniska medier.	Internet har under de senaste decennierna spridit sig och blivit var människas egendom i alla fall i Sverige. Användningen av internet erbjuder både möjligheter och risker. Resonera om vilka möjligheter och risker det finns med att använda internet. -Beskriv flera möjligheter! -Beskriv flera risker! -Använd exempel!	<i>E-nivå</i> <i>En möjlighet är att man får reda på mer och att man kan skicka pengar säkert till banken. Det kan också vara farligt man kan bli lurad.</i> <i>C-nivå</i> <i>Möjligheter: Kan snabbt ta kontakt med andra via chatter och sociala medier, lätt att kolla telefonnummer via Eniro, söka fakta istället för att leta igenom massa böcker också få lättare kolla på vad som händer runt om i världen</i> <i>Risker: Lätt att kolla upp var andra bor så man kanske får oväntat besök. Man bestämmer olika träffar och det kanske kan leda till våldtäkt och misshandel. Man kan bli lurad och kränkt. Hat som kan leda till självmord.</i> <i>A-nivå</i> <i>Med användning av internet kommer en massa olika bra möjligheter och en massa risker. Internet erbjuder massor av information och ska man använda informationen behöver man vara källkritisk så man får reda på om informationen är sann eller inte och då kan man ställa sig fem frågor vem? Var? När? Hur? och Varför? Får man då svaren kan man värdera källan och avgöra om den är sann eller inte. Möjligheterna med internet är många och bra. Bland annat så äger ingen informationen så internet är en bra plats att uttrycka sina åsikter i de länder där frihet inte existerar. En bra sak till är att man kan köpa och sälja saker du inte behöver eller vill ha. Riskerna finns ju alltid och dem är många. Bland annat att det finns terror och knarkhemsidor. De är ytterst dåliga och påverkar samhället negativt. Så använder man internet på rätt sätt ger det en massa bra möjligheter. Men fel sätt att använda internet blir inte bra och folk kan fara illa.</i>	E-Nivå Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med enkla resonemang och till viss del underbyggda argument och kan då i viss utsträckning växla mellan olika perspektiv. C-nivå Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med utvecklade resonemang och relativt väl underbyggda argument och kan då i förhållandevis stor utsträckning växla mellan olika perspektiv. A-Nivå Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med välutvecklade resonemang och väl underbyggda argument och kan då i stor utsträckning växla mellan olika perspektiv.

Förmåga	Centralt innehåll	Uppgift	Eleve exempel E	Kunskapskrav
Analysera och kritiskt granska lokala, nationella, och globala, samhällsfrågor ur olika perspektiv	Aktuella samhällsfrågor, hotbilder och Konflikter i Sverige och världen.	På många ställen i världen pågår konflikter inom och mellan länder. På vilka sätt kan konflikter i världen påverka andra länder, exempelvis Sverige? Resonera! Du kan använda dessa eller andra begrepp som du väljer själv: ekonomi flykting handel hot	<i>E-nivå</i> <i>"När det blir krig mellan två länder blir alla människor väldigt oroliga. Det kommer nya flyktingar till olika länder hela tiden."</i> <i>C-nivå</i> <i>"Om det är mycket konflikter i ett land och att många människor måste fly från landet på grund av att det har blivit för farligt att leva där så måste de ju ta vägen någonstans. Och då får många länder ta emot flyktingar. Och många länder är inte alltid så jätteglada för det. För i många länder speciellt Sverige så har invånarna väldigt hemska tankar om invandrare och flyktingar och det kan ge hotbilder att de skulle hända samma saker i deras land på grund av att de har tagit emot flyktingar. Fast det finns några bra saker också. Om ett land får fler invånare stiger efterfrågan på varor och tjänster. Och det kan vara bra för ett landsekonomi och handel. Så ekonomin blir oftast bättre."</i> <i>A-nivå</i> <i>"Det beror på vad är för slags konflikt. Är inbördes krig t.ex. kan andra länder bli påverkade med att de dras in och försöker hjälpa till med att reda upp det. Är det krig mellan två länder blir ännu fler länder inblandade eftersom att de båda länderna vill ha folk på sin sida. Ekonomin kan ta skada om alla pengar går till vapen och försöka rusta upp landet om städer och samhällen blir förstörda. Handeln både inrikes och utrikes kan ta skada ifall att produktionssamhällen blir förstörda, för många dödsfallinträffar så att arbetskraften blir dålig. Länder som ingår i olika krigssituationer drabbas också oftast av en befolkningssjunkning. Inte endast för att ett stort antal människor dör, utan också för att otroligt mycket människor flyr. Hur det påverkar andra länder kan tolkas på många olika sätt. Medan ett land går igenom en befolkningssjunkning övergår det oftast i att ett annat land får en befolkningsoökning. Krigssituationer kan ge andra länder ganska negativa konsekvenser ibland. Bland annat att eftersom flyktingar kommer och ger sin bild av hela situationen. Det kan påverkadet landet dom har kommit till i och med att de förändrar synen på krig i ett land som inte har varit inblandat på något sätt. I de länder som flyktingarna kommer till uppstår segregation mellan flyktingarna och de infödda. De kan oftast inte ta del i samhället på samma sätt. Konsekvenserna för mottagarlandet kan bli att de förknippas med kriget, en stor del av landets utgifter går åttill att underhålla flyktingarna och de dom det någorlunda bra. Kriminalliteten kan öka för att flyktingar måste ha t.ex. mat och kläder. Samarbetet mellan mottagarlandet och det krigsdrabbade kan få positiva konsekvenser då mottagarlandet framstår vara ett land som man kan förlita sig på när ens egna land är på väg ner."</i>	E-nivå Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver dåenkla samband med enkla och till viss del underbyggda resonemang. C-nivå Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver dåförhållandevis komplexa samband med utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang. A-nivå Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då komplexa samband med välutvecklade och väl underbyggda resonemang.

Källhänvisningar:

Förmågor, Centralt innehåll och Kunskapskrav kommer från LGR 11. Hämtat från adress:

<http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/historia>
2014-12-16.

Elevexempel kommer från Skolverkets bedömningsmaterial för nationellt prov i historia 2013.

Hämtat från adress: <http://www.xn--sobedmning-icb.se/npsportal/laddaner.html>

(Gäller elevexempel A,B,C & E)

Förmågor, Centralt innehåll och Kunskapskrav kommer från LGR 11.

Hämtat från adress:

<http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/historia>
2014-12-16. Elevexempel kommer från undervisningen i Ulricehamns kommun 2013-2014. (Gäller elevexempel D)

Exemplen används med tillstånd från upphovsman